

Dejavna enotnost

številka 7 / letnik 59 / Ljubljana, 17. februar 2000

Glasilo

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije



Pred protestnim shodom pred poslopjem palače Gospodarske zbornice Slovenije so se člani predsedstva ZSSS zbrali na razširjeni seji v Domu sindikatov v Ljubljani. Zbranim je Dušan Semolič orisal razloge za protest pred Gospodarsko zbornico takole:

Današnji shod je nadaljevanje boja za tisto, kar smo podpisali z dogovorom o plačni politiki, vendar še ni uresničeno. Z dogovorom smo se zavzeli, da bomo zmanjšali razlike med ljudmi in da bodo razlike v plačah manjše. Ker to ni uresničeno, je to znak za alarm.

Delavci s podpovprečno plačo živijo vse težje. Čeprav uradna statistika tega ne kaže, zelo občutljivo podražitev elektrike, bencina, vožnje z javnimi prometnimi sredstvi, pošte ...

Ker se norme stalno zvišujejo, nas delavci opozarjajo, da delajo več, vendar za isto plačo.

Vse štiri sindikalne centrale smo se poenotile o štirih skupnih zahtevah, ki jih bomo partnerjem

postavili na pogajanjih o plačni politiki.

Na prvem mestu je izpolnitev obveznosti vlade, da bodo ljudje, ki prejema minimalno plačo, oproščeni plačevanja dohodnine. To, da ti ljudje najprej državi odvedejo dohodnino, je čisto navadno licemerstvo. Plače teh ljudi bi bile večje za kakšnih 7000 tolarjev, kar je zanje pomemben znesek.

Druga zahteva je izenačitev minimalne plače z izhodiščno plačo za prvi tarifni razred. Delodajalci morajo priznati, da sedanja ureditev povzroča številne probleme in dopustiti, da se o tem začnejo pogajanja med partnerji kolektivnih pogodb dejavnosti.

Tretja zahteva je 100-odstotna eskalacija. Nesprejemljivo je, da država povečuje svoje

Sindikati demonstrirali pred "Esmeraldo"



stroške, ustvarja celo dobičke, plače pa za inflacijo zaostajajo za 15 odstotkov.

Četrta zahteva je povečanje regresa za letni dopust, saj je nespremenjen že od leta 1996. Regres je namreč pomemben korektiv mizernih plač. Za vse zaposlene, ne glede na to, ali so zaposleni v javnem ali zasebnem sektorju, pa Svobodni sindikati dodatno zahtevamo enak regres.

Svobodni sindikati zahtevamo tudi regres za prehrano za tiste, ki ves dan delajo na terenu.

Danes nas je tu dobrih sto, pred poslopjem GZS se nam bodo pridružili predstavniki treh drugih sindikatov. Na dolgi poti do cilja bo naše število naraščalo.

To smo dolžni narediti, saj se morajo naši partnerji zamisliti nad resnostjo naših zahtev. Če nas bodo ignorirali, lahko iz tega nastane široko sindikalno gibanje.

F. K.

Pred palačo gospodarstva na Dimičevi ulici v Ljubljani je to sredo demonstriralo več sto predstavnikov Svobodnih sindikatov, Pergama, KNSS in Konfederacije 90.



Palača gospodarstva ali "Esmeralda", kot jo tudi imenujejo, je tako doživela obisk, o katerem je bilo govora že ob otvoritvi - velika prazna ploščad je kot nalašč za proteste delavcev.



Piše: Srečko Čater,
predsednik Sindikata KŽI

Ministrstvo za delo razsodilo v korist multinacionalke in proti delavcem

Vsi, ki boste prebrali ta naslov, boste takoj vedeli, da se to dogaja v Sloveniji na sončni strani Alp, kjer je oškodovanje delavcev stalna in uhojena praksa. Zelo žalostna pa postane zadeva, ko spoznamo, da lastna vlada oz njena služba v samostojni Sloveniji, pomaga tujcu tepati še tisto malo pravic, ki so slovenskemu delavcu po vsesplošnem razvrednotenju dela še ostale.

Vesplošno hlapčevstvo in "nekamlezništvo" je poglavitni razlog, da se delavcem Coca Cole, nekoč močne in ugledne firme godi, kot se jim godi. Da ne bo pomote, je potrebno takoj povedati, da ti delavci niso krivi za zastrupljanje v Belgiji in Franciji, niti za številne zgrešene poslovne poteze, ki so multinacionalko pripeljali v rdeče številke, iz katerih se rešuje na ta način, da odpušča delavce. Zaposlovanje in odpuščanje je danes domena in izključna pravica lastnikov, vendar se moramo v tem konkretnem primeru tudi pri lastnini ustaviti in se vprašati? Kako je Coca Cola prišla do lastnine, ki jo danes prodaja, razprodaja in podarja iz Slovenije v Bosno.

Nekoč družbeno firmo Sinalco, zgrajeno z žulji večine delavcev, ki danes prejema delovne knjižice, je multinacionalki poklonila država Slovenija, da bi v njej njeni državljani imeli delo in pošteno plačo. V resnici pa so že ali še bodo dobili delavske knjižice in zavod za zaposlovanje.

Izgube, ki so nastale tudi na naših tleh, in na katere delavci hvala bogu niso imeli vpliva, pa bo družba sanirala tudi na ta način, da bo delavec prikrajšala za pretežni del odpravnine, ki bi jo sicer v neki pravno urejeni družbi odpuščeni delavci morali prejeti.

Da bo ogoljufanje delavcev Coca Cole še bolj tragikomično, je treba povedati, da si goljufije ni domislila ta maultinacionalka, ampak domači pravni "bambusstan". Domači pravni svetovalci, ki poznajo neučinkovito in kriminalno počasno sodstvo, ko gre za pravice iz dela, so namreč svetovali multinacionalki, naj oškoduje delavce za tisti del, ki v naši zakonodaji ni precizno opredeljen in ki bo iztožen šele takrat, ko Coca Cola v Sloveniji ne bo več prisotna. Čast in slava takšnim pravnim firmam.

Ker v tej državi še vedno živimo tudi takšni ljudje, ki mislimo, da smo s poštenim plačevanjem davkov enakovredni državljani in naša mora ta država ščititi, smo člani ZSSS-Sindikata KŽI pomoč poiskali tudi na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Pri tem smo upoštevali, da državni zbor ni sprejel predloga za izdajo zakonodajnega mnenja o načinu izračuna odpravnine.

Ministrstvo za delo je izdelalo in poslalo sindikatu in pravnim zastopnikom Coca Cole mnenje, ki je porog stroki in zdravi pameti, saj trdi da je osnovni element za izračun odpravnine neka **neto plača**, ki kot pravna kategorija v državi Sloveniji sploh ne obstoji, saj imamo letos, se je ministrstvo oprlo na edini negativni primer iz sodne prakse iz leta 1992, številnih odločb višjega sodišča, da je plača plača, ena sama in edina, pa ni priznalo.

To isto ministrstvo, ki z svojim nestrokovnim mnenjem asistira multinacionalki pri poizkusu kraje pravične odškodnine odpuščenim delavcem, predpisuje najnižjo in zjamčeno plačo, sopodpisuje dogovor o politiki plač, verificira kolektivne pogodbe, ki določajo tudi plačo. Ko gospodo pravniko na ministrstvu za delo vprašamo, kaj je plača, tega ne vedo ali pa, ker gre za korist multinacionalke, ne smejo vedeti.

Kadar plačujejo prispevke in akontacijo davkov, vsi hudičevo dobro vedo, kaj je plača, ko pa je potrebno odmeriti delavcu odpravnino za dvajset in več let garanja, ker so nesposobni menedžerji slabo gospodarili in so zato delavce brnili v zadnjo plat, država naenkrat izgubi spomin in pozabi kaj je plača ali bog ne daj, da bi bilo to res. po diktatu odloči v škodo lastnega naroda.

Očitno smo, ko smo vprašali ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, izbrali slabega arbitra, toda v tem pravnem "bambusstanu" drugega arbitra ni in ga žal tudi ne bo, dokler ne bomo zakonodajalca in sodstva prisilili, da strokovno in predvsem objektivno presodi o zadevi, ki je vsakemu, ki živi zgolj od svoje plače, jasna.

Plača je vedno samo plača, pa naj se od nje izračunava odpravnina, odškodnina, boleznina, dohodnina, glavarina ali katera koli ina. Razen če pametne glave na našem ministrstvu v korist delodajalca in škodo delojemalca ne odločijo drugače.

PRAVNI SVETOVALEC



Lučka Böhm, svetovalka Predsedstva ZSSS

Če se ne upokojite, bo vaša pokojnina naraščala, vendar ...

Vprašanje: Letos bom dopolnila 35 let pokojninske dobe. V pokoj se mi ne mudi. Priložnost imam, da lahko izbiram med dvema možnostima: ali se ne upokojim in delam naprej kot doslej, ali pa se upokojim in delam naprej po pogodbi. Kaj se mi bolj splača?

Odgovor: Delavec sme zaenkrat še vedno ostati v delovnem razmerju po dopolnitvi polne pokojninske dobe zgolj s soglasjem svojega delodajalca. Najverjetneje pa bo po prvi spremembi predpisov o delovnih razmerjih ta ovira odpravljena. Samozaposleni pa

datum upokojitve že sedaj določajo samostojno. Starostno pokojnino ste si že prislužili in je ne morete ogroziti s tem, da zamaknete datum upokojitve. Pokojnina vas bo čakala na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/1999), ki je začel veljati letošnje leto, pa prinaša nekaj novosti, ki bodo morda vplivale na vašo odločitev. Stari pokojninski zakon ni omogočal odmere pokojnine od pokojninske osnove, ki bi bila višja od 85 odstotkov. Ženske, ki so prostovoljno podaljšale svoje zavarovanje za nekaj let, zaradi tega niso imele niti tolarja višje pokojnine. Novi zakon pa omogoča, da že "prisluženi" odmeri dodate po 1,5 odstotka odmere za vsako dodatno leto zavarovanja! Povišana odmera je trajna! Vztrajanje v zavarovanju se vam bo torej obrestovalo v višjo pokojnino.

Druge novosti, ki jo prinaša reformni zakon, pa je namenjena tistim upokojevcem, ki še niso stari

63 let (moški) oziroma 61 let (ženske) in ki imajo poleg svoje pokojnine še druge dohodke, ki se v Sloveniji vštevajo v osnovo za obračun dohodnine. Davčna uprava Republike Slovenije bo namreč odslej morala Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije obvestiti o vaših dohodkih. Če bodo presejali 55 odstotkov povprečne mesečne minimalne plače za koledarsko leto, za katero je bila obračunana dohodnina, se vam bo po sledečem 1. januarju za eno leto znižala vaša pokojnina. Znižanje bo odvisno od obsega vaših dohodkov, ki jih boste imeli poleg pokojnine in bo lahko znašalo od 5 do 31 odstotkov pokojnine. Če boste torej redno delali po pogodbi, se bo lahko to pošteno poznalo pri višini pokojnine.

Skupna tiskovna konferenca sindikatov s področja šolstva

Kot so na skupni tiskovni konferenci ta terek povedali predstavniki treh reprezentativnih sindikatov na področju vzgoje, izobraževanja in znanosti, se je velika večina zaposlenih odločila za napovedano splošno stavko, ki naj bi se pričela 14. marca. Na preložitveni ali zamrznitveni stavke lahko vpliva le ugoden potek pogajanj z vladno pogajalsko skupino, ki, kot ocenjujejo vsi trije sindikati, ima ustrezna pooblastila.

Po besedah **Branimirja Štruklja**, glavnega tajnika SVIZ-a, so glasovanje o stavki izvedli v 748 zavodih. Do roka so prejeli 560 zapisnikov, ki pa še prihajajo. Zaposleni v 556 zavodih so glasovali za stavko, le v štirih pa so bili proti. Nobenega dvoma torej ni, da stavko podpirajo zaposleni v več kot tri četrtine zavodov. Od nekaj več kot 33.000 zaposlenih, ki so oddali svoj glas, jih je stavko podprlo več kot 81 odstotkov.

V organizaciji Sindikata VIR so po besedah sekretarja **Bojana Hribarja** o napovedi stavke glasovali v 150 zavodih. Vodstvo sindikata je že prejelo 123 zapisnikov. Le v dveh zavodih zaposleni niso podprli stavke, zanjo je bilo več kot 82 odstotkov udeležencev.

Republiški odbor VIR je na tej podlagi razglasil stavko, ki se bo začela 14. marca.

Tomaz Sajovic, predsednik neodvisnega sindikata Univerze Ljubljana, je povedal, da se je pri njih glasovanje o stavki šele pričelo. Poročal je tudi o eksplozivnem razpoloženju med zaposlenimi. Cilj sindikata je povečati

plače prav vsem zaposlenim, cilj je tudi zmanjšanje škarij med plačami. Za slednje se bodo zavzemali, ker so pravice in dolžnosti univerzitetnih učiteljev izenačene.

Na novinarska vprašanja, kaj bodo sindikati naredili, če bodo pogajanja stekla, glavna tiskovna zahteva pa je takojšen začetek pogajanj, je Štrukelj odgovoril, da so iz pisnih skle-

Predstavniki vseh treh sindikatov so napovedali nadaljevanje priprav na splošno stavko, ki jih bodo prekinili v primeru, če bodo pogajanja obrodila sadove.

Bojan Hribar je govoril tudi o stališčih Sindikata VIR o ustanovitvi učiteljske zbornice. Ta zbornica bi imela smisel le, če bi njeno delovno področje bila strokovna vprašanja. Sin-

Priprave na stavko šolnikov se nadaljujejo

Nasprotovanje obvezni učiteljski zbornici

pov vlade o pooblastilih pogajalske skupine, ki dopolnjujejo sklepe vlade, sprejete 13. januarja, razbrali pripravljenost za resna pogajanja. Nad pogajalci bodo bdele posebne medresorske komisije, sestavljene iz predstavnikov vseh zainteresiranih ministrstev. Pogajanja se bodo zaradi tega začela. Zaradi povečanega nezaupanja do vlade pa bo sindikat nadaljeval priprave na splošno stavko. Previdnost sindikatov izhaja tudi iz odgovora, ki ga je SVIZ-u poslal predsednik vlade, v katerem najbolj bode očitek, da so stavko napovedali iz političnih razlogov. Ta očitek predsednika vlade, ki ni v ničemer dokazan, so zavrnili predstavniki vseh treh sindikatov.

dikat pa nasprotuje temu, da bi bilo članstvo v učiteljski zbornici obvezno. Zbornica se po stališčih Sindikata VIR tudi ne bi smela ukvarjati s kolektivnimi pogodbami in podeljevanjem nazivov. Štrukelj je temu dodal, da ima SVIZ do učiteljske zbornice enaka stališča. Sicer pa poznajo učiteljske zbornice le v Latinski Ameriki in Afriki. Zbornice so načeloma organizacije samostojnih delodajalcev, kar pa šolniki niso. Predlogi za ustanovitev učiteljske zbornice zato po Štrukljevem mnenju dišijo po sindikalizmu. SVIZ je pred petimi leti dobil ustavni spor o obveznem članstvu v socialni zbornici.

F. K.

Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Komisija za sindikalna priznanja

Komisija za sindikalna priznanja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije skladno z 8. členom Pravilnika o podeljevanju odličij Zveze svobodnih sindikatov Slovenije objavlja

R A Z P I S

ZA PODELITEV PLAKETE SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE V LETU 2000

1. Plaketo svobodnih sindikatov Slovenije (v nadaljevanju: plaketo) lahko prejmejo sindikati, ki so člani Zveze, njihove oblike organiziranja, območne organizacije ZSSS in posamezni člani, lahko pa tudi druge organizacije in njihovi predstavniki.

2. Pri izbiri kandidatov za dodelitev plakete bo komisija kot predlagatelj odličij ZSSS upoštevala kriterije, ki jih določa 7. člen pravilnika o podeljevanju plaket. Po teh določilih se plaketa podeljuje za posebne dosežke predvsem na področjih:

- varovanja in izboljšanja ekonomskega, gmotnega in socialnega položaja članov,
- uspešnega usklajevanja, organiziranja in izvajanja različnih oblik sindikalnega boja posameznih ali vseh sindikatov, združenih v Zvezo,
- razvoja sindikalnega gibanja, socialnega partnerstva in organiziranosti sindikata,

- uveljavljanja zahtev sindikata v organih lokalne samouprave in institucijah na državni ravni,

- razvoja in krepitve samostojnosti ter učinkovitosti sindikata na posameznih ravneh organiziranosti,

- popularizacije in razvoja določene dejavnosti v ZSSS,

- kreativnega dela na področju medsindikalnega sodelovanja,

- za večletno delo in pomemben prispevek v organih in organizacijah ZSSS pri uresničevanju interesov članov in pri uveljavljanju ter razvoju sindikata,

- učinkovite zaščite in uveljavljanja temeljnih človekovih pravic članov,

- pomembnega prispevka k zdravemu in humanemu delovnemu okolju.

3. Predlagatelji za podelitev plakete so po 9. členu pravilnika: sindikati podjetij, družb, zavodov in ustanov, sindikati dejavnosti, območne organizacije ZSSS in organi ZSSS.

Predlogi morajo vsebovati pisno obrazložitev na največ dveh tipkanih straneh.

4. Plakete bo podelil predsednik ZSSS na tradicionalni prvomajski svečanosti.

5. Predloge za plakete morajo predlagatelji iz 3. točke tega razpisa poslati komisiji najkasneje do 15. marca 2000 na naslov: ZVEZA SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE, KOMISIJA ZA SINDIKALNA PRIZNANJA, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana.

MIRA VIDEČNIK, predsednica komisije

Uprava Titana d. d. iz Kamnika mora v kar najkrajšem času preskrbeti vire nepovratnih sredstev za ekološko in tehnološko sanacijo svoje livarne, sicer bo nadaljnji obstoj tega dela Titana nemogoč. Nad livarno visi grožnja, da bo inšpekcija za delo prej ali slej izdala odločbo o zaprtju obrata, ki že nekaj let posluje z izgubo. Livarna je močno zastarela in zdravju zaposlenih škodljiva, tako da nekateri delovne pogoje v njej primerjajo celo z razmerami v takih obratih izpred več kot sto let. Če ne bo mogoče "napraskati" kakšnih 200 milijonov tolarjev, bo kaj kmalu ob delo okoli 350 delavcev Titana, 300, kolikor jih je v livarni, in kakšnih 50, ki so vezani na dejavnost livarne.

Kakšne so možnosti za pridobitev virov sredstev, kar bi lastnike Titana prepričalo, da je livarno smotrno ohraniti pri življenju?

Zdajšnja uprava podjetja, postavljena je bila konec leta 1998, je vseskozi iskala možnosti za preživetje livarne in ohranitve vsaj večine delovnih mest. V zadnjem času je aktivnosti še okrepila in navezala stike z ministrstvom za delo, družino in socialne razmere, ministrstvom za gospodarske dejavnosti ter ministrstvom za okolje in prostor. Za pomoč pri iskanju sredstev je prosila še sindikat SKEI Titana, obrnila se je tudi na kamniškega župana.

Uprava je konec lanskega leta uspešno izpeljala prisilno poravnavo, s katero je za sanacijo podjetja pridobila nekaj časa. Ob koncu leta 1998 je imel Titan v celoti okoli 2,5 milijarde tolarjev dolgov in 621 milijonov tolarjev izgube (ob prometu 4,6 milijarde tolarjev) v istem letu. Večina izgube je izvirala iz livarne. Po tehtanju med stečajem in prisilno poravnavo, ki bi Titanu dala še nekaj časa za sanacijo, sta se nadzorni svet in uprava odločila za slednjo. Preostali trije profitni centri so namreč poslovali precej bolje kot livarna in imajo ob nekaterih nujnih racionalizacijah in izboljšavah kar lepo prihodnost. V prid ohranitve podjetja so bili tudi poslovni rezultati, ki so se pokazali že med lanskim letom. Izguba Titana v lanskem letu pa je ocenjena na samo okoli 10 milijonov tolarjev, poslovno podobo kviri torej le livarna.

Tristopetdeset delovnih mest ali dvesto milijonov tolarjev

Družba Titan pred usodno odločitvijo o zaprtju ali ohranitvi livarne - Odločilna pomoč države v obliki nepovratnih sredstev

Z nadaljevanjem sanacijskih ukrepov bi bilo mogoče z nekaj poslovne sreče družbo sanirati v celoti, torej z ohranitvijo vseh proizvodnih programov. Torej tudi livarne, čeprav je načrt finančne reorganizacije Titana predvideval njeno ukinitve. Seveda livarna v prihodnje ne bi smela več ustvarjati izgube, ker bi s tem ogrozila poslovanje drugih profitnih centrov družbe Titan. Pa tudi poslovanje livarne na ravni pozitivne ničle za lastnike družbe verjetno ne bi bilo sprejemljivo ob dejstvu, da bi bilo potrebno za to vložiti vanjo prej omenjenih 200 milijonov tolarjev. Ta vložek bi zagotovil namreč samo nadaljnji obstoj livarne, dobička pa ne bi povečal.

Zato je treba za ohranitev delovnih mest najti druge vire nepovratnih sredstev, je menila uprava Titana in se zanje pozanimala na omenjenih treh ministrstvih.

"Državi bi se splačalo vložiti omenjena sredstva v našo livarno, oziroma je ne bi ta vložek v najslabšem primeru prav nič stal," nam je razlagal predsednik uprave Titana mag. Matjaž Janežič. "Denimo, da bi država imela ta nepovratna sredstva; denimo, da je 80 odstotkov ljudi, ki bi v primeru zaprtja livarne ostali brez dela, težko zaposljivih; denimo, da bi nam uspelo dokončati začetno prestrukturiranje proizvodnih programov in doseči poslovanje livarne s pozitivno ničlo; in upoštevajmo, da bi nezaposle-

ni bili na zavodu za zaposlovanje povprečno eno leto.

Na teh predpostavkah izdelana ocena investicije v livarno kaže, da bi država od delujoče livarne mesečno dobila dobrih 19 milijonov tolarjev iz naslova prispevkov in davkov na plače. Stroški države v primeru zaprtja livarne bi bili v prvih treh mesecih praktično enaki prilivom, po treh mesecih pa 16 milijonov tolarjev. Letno bi torej država bila zaradi zaprtja livarne ob dobrih 400 milijonov tolarjev, če bi livarna obstala in delovala dalje pa imela več kot 200 milijonov 'dobička'.

Pa tudi če prestrukturiranje livarne ne bi uspelo in bi jo po pred-

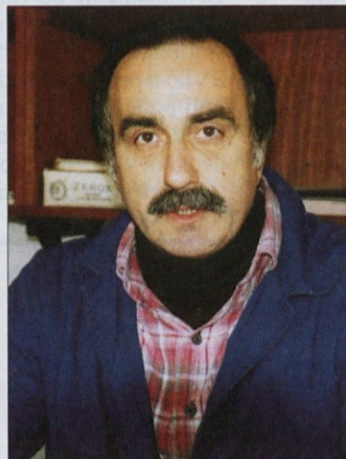
nje. Ve pa, da bo morala še prej pridobiti ustrezno finančno pomoč države (200 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev v štirih enakih obrokih) in zagotoviti, da livarna ne bo proizvajala z izgubo.

Na pomoč je priskočil tudi SKEI. Borivoj Zeilhofer, predsednik sindikata SKEI v Titanu, se je povezal z območno organizacijo SKEI za Ljubljano z Okolico, katere sekretar Valter Zavec je sekretarju za industrijo na ministrstvu za gospodarske dejavnosti, dr. Borisu Šuštarju, pisal pismo. V njem ga je pozval, naj ministrstvo posreduje, da "bi morebitni investitorji vstopili v družbo Titan na podlagi predhodne verifikacije razvojnega programa".

Ali je tolikšna pomoč države uresničljiva? Ali pa bi bilo glede na potrebna visoka sredstva za ekološko sanacijo in kasneje še dodatna za tehnološko prenavo livarsko dejavnost v Titanu najbolje opustiti? Ministrstvo se je na pobudo uprave in SKEI Titana takoj odzvalo, vendar jasnega odgovora v teh nekaj dneh še ni moglo dati, saj še zbira podrobnejše podatke, zlasti o bilančnem stanju podjetja. So nam pa na ministrstvu zagotovili, da si bodo skupaj z drugimi ministrstvi, ministrstvom za delo in ministrstvom za okolje in prostor zares prizadevali poiskati ustrezne vire finančne pomoči.

V Titanu pripravljajo ustanovitev invalidskega podjetja, v katerem bi bilo v začetku zaposlenih okoli 25 ljudi, kasneje pa vsega skupaj kakih 40. Invalidov imajo v Titanu zdaj še kakšnih 50 do 60, medtem ko jih je bilo pred enim letom še okoli 150. Tudi pri tem pričakujejo od ministrstva za delo pomoč, kakršna je sicer predvidena za invalidska podjetja. Pričakujejo pa tudi, da bi si lahko pridobili tako imenovani ekološki tolar za ekološko sanacijo livarne.

Vsekakor pa imajo končno in odločilno besedo lastniki podjetja in njihov smisel za sociološko plat tega problema. Kajti treba si je priznati, da gre v primeru Titanove livarne predvsem za ohranjanje 350 delovnih mest in da na dobiček iz poslovanja tega obrata zdaj nikakor ni mogoče misliti. Na katero plat se bo nagnila tehnika, bomo kmalu videli.



Borivoj Zielhofer: Delovni pogoji v livarni so obupni in grozi nam odločba inšpekcije o zaprtju obrata - če ne bomo uspeli pridobiti sredstev za saniranje. V SKEI bomo storili vse, da bi vzbudili zanimanje in konkretne ukrepe ustreznih ministrstev.

videnem scenariju sredi letošnjega leta dejansko zapri, država s svojim vložkom ne bi ničesar tvegala, saj gre samo za prelivanje sredstev iz namena nadomestil za brezposelne v namen investicije."

Tako meni Matjaž Janežič v imenu tričlanske uprave, ki pa se zaveda, da državne vertikalne oblike pomoči, ki so jih v preteklosti bile deležne nekateri druge livarne v težavah, po direktivah Evropske unije niso več dovoljene.

Uprava Titana se bo potrudila pridobiti soglasje njegovih lastnikov za ohranitev livarske proizvod-



Matjaž Janežič: Država ne tvega ničesar s pomočjo Titanu, ob ugodnem razpletu pa se ji celo obeta letni priliv preko 200 milijonov tolarjev.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije v podjetju Ilirija iz Ilirske Bistrice je prejšnji teden organiziral pogovor z direktorjem, na katerem so sodelovali tudi poslovodje, člani sveta delavcev in nadzornega sveta. Povod za pogovor sta bili dve direktorjevi pismi, ki sta med zaposlenimi povzročili pravcati preplah. Pogovor, na katerem je sodeloval tudi sekretar SDTS Sandi Bartol, je pokazal, da se mora vodstvo podjetja z zaposlenimi pogovoriti še o marsičem, zlasti o prihodnosti, ki sedaj izgleda dokaj negotova.

Vera Ujčič, predsednica SDTS v Iliriji, je uvodoma povedala, da so se za sklic pogovora odločili, ker so želeli presekatati različne dezinformacije, ki so začele krožiti po podjetju po dveh direktorjevih pismih. Direktorjevi pismi so zaposleni razumeli kot grožnjo. Zaradi obeh pisem so nekateri ljudje zmedeni, drugi pa ogorčeni. Skoraj vsi pa so se začeli bati, da bodo izgubili delo. Na območju občine Ilirska Bistrica je namreč kar 17 odstotkov nezaposlenih in nič ne kaže, da bi se kje odpirala nova delovna mesta. Pismi se delavci razumeli tako, kot da so le oni odgovorni za položaj v podjetju in zato kaznovani s 95-odstotnimi plačami. Ujčičeva je menila, da bi moral direktor, preden je dal nalog za znižanje plač, za to pridobiti soglasje sindikata.

Predsednica sindikata je še povedala, da je povprečje bruto plač v podjetju 114.534 tolarjev, brez upoštevanja plač treh menedžerjev pa je to povprečje le 106.908. Plače delavcev so torej kar 42 odstotkov nižje od povprečja v državi.

Direktor je v eno od pisem zapisal, da je bilo za plače lani preveč porabljenih 14 milijonov tolarjev. Če to drži, je za tri menedžerske plače šla tretjina tega denarja, za plače 157 delavcev pa dve tretjini, je menila Ujčičeva.

Ko direktor piše o štednji, pozablja na drage storitve Emone Efekte, ki za Ilirijo opravlja avtomatsko obdelavo podatkov. Ta firma dela edino še za Ilirijo, vse druge komitente je zaradi nestrokovnosti izgubila. Delajo tudi napake (naprimer obračun davka na dodano vrednost), ki zmanjšujejo dohodek podjetja.

Direktor **Leopold Kaluža** je na izvajanju predsednice SDTS najprej odgovoril, da je z obema pismoma naredil le tisto, kar je delal že prej. Ukrepati je moral zaradi slabšanja rezultatov, upadanja prometa. Decembrski promet je bil kar 25 odstotkov manjši kot leto dni prej.

Do padanja prometa je po direktorjevih besedah prišlo zaradi tega, ker je v občini kar 75 novih trgovin. (Neuradno smo slišali podatek, da je v tej občini na vsakega prebival-

ca cel kvadratni meter trgovskih površin, kar je daleč nad povprečjem v državi.) Novi trgovci izkoriščajo delovno silo, saj številni delavcem ne plačujejo vsega, kar določa kolektivna pogodba. Njihovi stroški dela so zaradi tega kar za 30 odstotkov nižji kot v Iliriji. Poleg tega imajo pogodbe o zaposlitvi kar v predalih, delavce lahko vsak trenutek odpustijo. Je pa promet na zaposlenega pri konkurentih večji kot v Iliriji. Ob tem, ko se je ponudba blaga povečala, je kupna moč prebivalstva padala.

Ker je število zaposlenih že dalj časa nespremenjeno, je strošek dela v primerjavi z ustvarjenim dohodkom porasel. Plače so kar 75 odstotkov vseh stroškov Ilirije. Tudi januarski promet je bil tako slab, da Ilirija posluje s tekočo izgubo.

Negotov položaj zaposlenih v Iliriji Ilirska Bistrica

O zmanjševanju plač se mora direktor dogovoriti s sindikatom

Glede odgovornosti pa je Kaluža dejal, da je on prvi odgovoren in da lahko tudi on izgubi tudi delo. Obeh pisem pa zaposleni ne bi smeli razumeti kot vojne, saj zaradi besed v Iliriji še niso nikogar preganjali.

Po direktorjevih besedah ima Ilirija slabše možnosti donosnega gospodarjenja, saj je majhno podjetje in ne more dobiti velikih rabatov. Ilirija pa je bila vedno likvidna in je vsekozi poslovala brez kreditov.

Zmanjšanje plač za pet odstotkov pa je po direktorjevih pojasnilih skladno s pravili o plačah, ki jih je leta 1997 sprejel zadnji delavski svet podjetja. Po tem pravilniku naj bi bilo za nedoseganje norme (zmanjšanje prometa) predvideno znižanje plač.

Drugo pismo zaposlenim pa je po direktorjevih besedah posledica uveljavitve zakona o finančnem poslovanju podjetij. Ker Ilirija sedaj ni več idealno likvidna, je treba zmanjšati zaloge. Sicer pa so v zakonu našteje posledice novega zakona o finančnem poslovanju zelo rigorozne, o praksi pa še ni nič znanega. O ukrepih za odpravo nelikvidnosti pa je Kaluža pisno obvestil tudi predsednika nadzornega sveta, ki je sklical sejo za 23. februar.

“Položaj podjetja sem ocenil za zelo resen, zato sem napisal takšno pismo o reševanju likvidnostnih težav. Nočem, da bi se slepili, da nam gre dobro. Mislil sem, da je treba ukrepati, dokler je še čas,” je pismi dodatno pojasnil Kaluža.

Poslovodja blagovnice v Ilirski Bistrici je poročal o sestanku, na katerem so obravnavali direktorjevo pismo o ukrepih za izboljšanje likvidnosti. Ugotovili so, da zalog ne morejo zmanjšati tako, kot je predlagal direktor, saj bi to ogrozilo načrte o povečanju prodaje.

Malce večji rabat pri nekaterih artiklih pa bi lahko dosegli.

Na vprašanje, zakaj nekateri delavci ne uporabljajo službenih avtomobilov, ampak svoje in zanje prejemale kilometrino, je direktor odgovoril, da so službeni avtomobili stari in premalo varni, primerni so kvečjemu za razvoj manjših količin blaga.

Na vprašanje enega od sindikalnih zaupnikov Kaj bomo poleg restrikcij še naredili, je direktor odgovoril, da so se o tem pogovarjali s poslovodji. Ena od možnosti je petodstotni popust za večje kupce živil. Eden od udeležencev je menil, da so cene v Iliriji tako visoke, da ne omogočajo povečanja prometa.

Stroške je po direktorjevih besedah mogoče znižati zlasti na postavki cene dela, kar po-

meni nižje plače ali zmanjšanje števila zaposlenih.

Sandi Bartol je najprej povedal, da so se že na prejšnjem sestanku z direktorjem ugotovili, da so plače nizke in zaposlenih ne stimilirajo k boljšemu delu. Ker je sedaj prišlo še do novega znižanja, plač je nujno, da se lastniki, vodstvo in predstavniki zaposlenih dogovorijo o ukrepih za izboljšanje položaja. Za znižanje plač je menil, da ne bi smelo iti mimo sindikata. Če je položaj v podjetju tako kritičen, da je ogrožen njegov obstoj in delovna mesta, je treba s sindikatom skleniti socialni sporazum. Še prej pa je seveda treba pripraviti temeljito analizo razmer.

V SDTS ugotavljajo, da lokalni trgovci nimajo perspektive, rešujejo se le tisti, ki se povezujejo z večjimi trgovskimi družbami. Trgovskih zmogljivosti v državi je vedno več (verjetno preveč), trgovine so odprte dalj časa, zaposlenih pa je vedno manj. Za to je kriva preveč liberalna ureditev, tudi pravilnik o odpiralnem času, ki ga bo SDTS skušal spremeniti.

Kaluža je na to odgovoril, da Iliriji ni nihče pripravljen prevzeti, tudi Mercator ne.

Pogovor se je končal z dogovorom, da bo ožja skupina pregledala področje plač in skušala priti do skupnih ugotovitev. Kot nam je po sestanku povedala Vera Ujčič, je ta ponedeljek že prejela pravila o plačah, ki jih sindikat prej ni imel. Sindikat delavcev trgovine Slovenije pa bo po Bartolovih besedah predlagal, naj se o perspektivi podjetja in delavcev organizira sestanek nadzornega sveta, vodstva sindikata podjetja in sveta delavcev.

Stavka v Gradbenem podjetju Ptuj

Delavci Gradbenega podjetja Ptuj so na začetku prejšnjega tedna začeli stavkati. Sredi tedna pa je stavkovni odbor, ki ga vodi predsednik Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v podjetju Anton Fartek, pripravil tiskovno konferenco, na kateri je javnost seznanil z razmerami v podjetju in stavkovnimi zahtevami. Sodelovala sta tudi član stavkovnega odbora Marko Toplak in sekretar območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Slovenije na Ptuju Boris Frajnkovič. Iz besed stavkajočih je mogoče sklepati, da so se za stavko odločili, ker so izgubili upanje, da jim bo podjetje lahko izplačalo tisto, kar so zaslužili.



Tiskovna konferenca je potekala kar med delavci.

Delavci zahtevajo normalne plače

Pogajajo se že od lanskega septembra

Kakor je povedal **Anton Fartek**, prejemajo v Gradbenem podjetju Ptuj, kjer je zaposlenih 127 delavcev, zajamčene plače že od lanskega julija. Večina delavcev je tako prejemala le od 50.000 do 60.000 tolarjev mesečne neto plače. Poleg tega podjetje delavcem dolguje lanskoletni regres za letni dopust, stroške prevoza na delo in z dela za šest mesecev, jubilejne nagrade od novembra 1998 ter plačilo za opravljene nadure. Nekaterim delavcem pa podjetje dolguje tudi regres za malico.

Delavci so se v minulih mese-

cih z vodstvom podjetja, na čelu katerega je direktor **Samo Majcenovič**, večkrat pogajali in dogovarjali o izplačilu premalo izplačanih plač in drugih prejemkov, vendar pogajanja niso obrodila sadov, saj vodstvo podjetja dogovorov ni spoštovalo. Zato je velika večina zaposlenih prejšnji teden začela stavkati. Stavkajoči zahtevajo izplačilo premalo izplačanih plač in izplačilo vseh drugih neizplačanih prejemkov. Vodstvo podjetja delavcem sicer obljublja, da jim bo poplačalo terjatve, vendar pa ima podjetje menda premalo prihodkov in likvidnih sredstev za izplačilo obveznosti do zaposlenih.

Boris Frajnkovič je povedal, da je stavkovni odbor vodstvu pod-

jetja predstavil delavske zahteve že 1. septembra lani, ki so jih delavci ponovili na zboru v začetku novembra, vendar jih je direktor pozval, naj še malo potrpijo. Zato je stavkovni odbor napovedal stavko za 17. november. Ker so tega dne z vodstvom podjetja sklenili dogovor, do kdaj bo podjetje delavcem poravnalo obveznosti, so stavko preložili. Ker so delavci ob dogovorjenih rokih namesto denarja dobili samo obljube, so za 14. december ponovno napovedali stavko, ki so jo po pogajanjih ponovno preložili. Januarja so se razmere v podjetju še zaostriale, zato so delavci eno uro opozorilno stavkali, na kar pa se vodstvo ni ustrezno odzvalo. Stavkovni odbor je

stavko še enkrat napovedal in preložil. Ker kljub temu delavci niso prejeli zahtevanega denarja, so 7. februarja začeli stavkati. Delavci se po Frajnkovičevih besedah zavedajo, da s stavko škodujejo podjetju in ogrožajo njegov obstoj, vendar so pripravljeni za delo ponovno poprijeti šele, ko bodo dobili denar za premalo izplačane plače in druge prejemke. V to jih je prisilila socialna stiska, saj mnogi s svojimi prejemki ne morejo več plačevati niti položnic. Kakor je dejal Frajnkovič, so delavci pripravljeni celo nadomestiti zamujeno z delom ob sobotah in nedeljah, če bi se to izkazalo za potrebno, vendar samo, če bodo pred tem dobili že zasluženi denar. Da so de-

Z zajamčeno plačo je težko preživeti

Kako z zajamčenimi plačami in brez nekaterih drugih prejemkov, ki jim pripadajo po kolektivni pogodbi, preživljajo sebe in svoje družine, smo se pogovarjali z nekaterimi delavci Gradbenega podjetja Ptuj.

re v podjetju postopoma normalizirale. Če bo podjetje propadlo, pa bomo starejši delavci zelo težko dobili novo zaposlitev, saj je na našem območju izredno visoka stopnja brezposelnosti.

služil v popoldanskem času. Kako bo naše podjetje izplavalo iz težav? Težko. Nasploh se mi zdi, da je danes konkurenca v gradbeništvu zelo huda, ekonomski položaj delavcev pa slab.

čo so otroci že odrasli. Ne znam si predstavljati, kako bi s takšno plačo preživljal družino, če bi bili otroci še majhni. Vsem delavcem v podjetju je težko, vendar je zagotovo najtežje delavcem, ki imajo majhne otroke. Sicer pa nimam veliko upanja, da bodo pristojni uspeli rešiti agonijo v podjetju. Bojim se, da bomo na koncu vsi pristali na zavodu za zaposlovanje.



Franc Pintarič: Čeprav sem v podjetju že 24 let, težko nam je bilo že pred desetimi leti, tako hudo, kot tokrat, pa ni bilo še nikoli. Zadnje mesece sem prejemal okoli 60.000 tolarjev plače. S tem komaj preživljam sebe in svoje najbližje. Čeprav sem po naravi optimist, imam iz dneva v dan manj upanja, da se bodo razme-



Vlado Koje: V podjetju sem že 12 let. Že več kot pol leta prejemamo delavci zajamčene plače. Sam sem v zadnjih mesecih prejemal mesečno okoli 50.000 tolarjev neto plače. Z ženo, ki ni zaposlena, se s temu sredstvi zelo težko prebijava. Ne vem, kako bi se preživljala, če ne bi še kaj za-



Martin Bosilj: Podjetje nam delavcem veliko dolguje. Če bi dobili denar, ki smo si ga že zaslužili, bi nekoliko lažje zadihali. Tako pa moramo živeti zelo skromno. Sam sem zadnje mesece prejemal nekaj več kot 40.000 tolarjev neto na mesec. S tem denarjem se ne bi mogel preživljati, če ne bi imela tudi žena skromne pokojnine. Na sre-



Janez Lovrec: V podjetju sem zaposlen že 30 let, vendar takšnih kriznih razmer v njem še nisem doživel. Delavci imamo zelo majhne plače, saj z njimi komaj poplačamo vse položnice. Mnoge med nami rešuje to, da imamo še košček zemlje, na kateri si lahko sami kaj pridelamo. Najhuje pa je, ker ne ve-

lavci pripravljeni delati, so dokazali že januarja, ko so delali na gradbiščih tudi pri -18 stopinjah Celzija. Žalostno pa je, da morajo sedaj, ko se začne gradbena sezona, zaradi neporavnanih obveznosti delodajalca stavkati," je dejal Frajnkovič.

Vodstvo podjetja pritiska na stavkajoče

Po Frajnkovičevih besedah so v času stavke že stekla pogajanja z vodstvom podjetja, vendar doslej niso bila uspešna, saj podjetje očitno nima dovolj likvidnih sredstev. Namesto da bi vodstvo podjetja delavcem izplačalo njihove terjatve, je sindikatu poslalo program razreševanja trajno presežnih delavcev, po katerem naj bi odpustili 42 delavcev. Stavkovni odbor je po Frajnkovičevih besedah vodstvu podjetja že odgovoril, da pomeni

cev do stavke. Stavkovni odbor delodajalcu predlaga, naj predlagani program razreševanja trajno presežnih delavcev umakne iz razprave, sicer bo o tej potezi obvestil inšpekcijo za delo. Kakor je dejal Frajnkovič, je vodstvo podjetja nekatere delavce poslalo na službeno pot in jim prepredilo, da bi sodelovali v stavki.

Gradbeno podjetje Ptuj, ustanovljeno je bilo pred 52 leti, je bilo včasih paradni konj ptujskega gradbeništva, v njem pa je bilo zaposlenih okoli 400 delavcev. Po navedbah delavcev so se prve težave v podjetju začele že koncem osemdesetih in na začetku devetdesetih let, ko se je podjetje najprej "nesrečno poročilo" nato pa "ločilo" s podjetjem KGP, pri čemer je izgubilo dobršen del svojega premoženja. V devetdesetih letih je podjetje dvakrat z mehkiimi metodami odpuščalo trajno presežne delavce. Glavni problem

kov. Sicer pa je Gradbeno podjetje Ptuj olastninjeno. Delavci so 49-odstotni lastniki podjetja, večinski delež pa ima podjetje Šop, na čelu katerega je prav tako Samo Majcenovič. Res pa je, da so bili delavci najprej večinski lastniki podjetja. Večinski delež pa so izgubili, ko so svoje deleže nekateri prodali podjetju Šop.

Agoniji delavcev in njihovih družin še ni videti konca

Na tiskovni konferenci so spregovorili tudi delavci. Mnogi so povedali, da živijo v nevzdržnih socialnih razmerah. "Meni kar naprej govorijo, da nimajo denarja za naše plače. Kdo pa bo prišel povedat mojim otrokom, naj neha go jesti?" je dejal eden od delavcev. "Direktorjevi otroci se lahko vsak dan najedo za tri, moji pa ne morejo pojesti niti toliko, ko-

likor pripada nemu," je vzkliknil drugi. "To kar doživljamo ni tragedija Gradbenega podjetja Ptuj, temveč drama naših družin!" je dodal tretji. "Najhuje je, ker nam nihče ne more povedati, kaj bo z našim podjetjem," je menil četrty. "Od nas terjajo samo delo, ko zahtevamo plače, pa naletimo na gluha ušesa," je vzkliknil peti. Takšnih in podobnih prizadetih besed je bilo na tiskovni konferenci mogoče slišati še mnogo.

"Delavci so v zadnjih mesecih dobili toliko neizpoljenih obljub, da ne verjamejo več nikomur iz vodstva podjetja," sta dejala Anton Fartek in Boris Frajnkovič. "Zaposleni so zaskrbljeni za usodo podjetja, saj njegov stečaj ni v interesu ne stavkovnega odbora ne sindikata. Vendar pa je večina delavcev v takšni ekonomski in socialni stiski, da se tokrat ne bodo pustili žejni prepeljati čez vodo.

Tomaž Kšela



Anton Fartek: Dosedanja pogajanja niso bila uspešna.

ta program nekorektno in nezakonito potezo vodstva podjetja, saj posega v zakonito pravico delav-



Marko Toplak: Že od lanskega julija prejemo delavci zajamčene plače.

podjetja je, da nima dovolj likvidnih sredstev, zato je posle prisiljeno prevzemati preko posredni-

Viktor Skok: V podjetju delam že 26 let. Včasih sem delal na dan tudi po šestnajst ur. Sedaj, ko sem invalid tretje kategorije in hodim



v službo z berglami, pa opravljam delo vratarja. Odkar dobivamo zajamčene plače, prejmem mesečno od 43.000 do 46.000 tolarjev neto. Kako s tem živim in kaj si lahko s tem privoščim sedaj, ko nisem več mlad in zdrav, si verjetno lahko vsakdo predstavlja sam. Še posebej pa sem prizadet, ker sem dobil iz naslova premalo izplačanih plač v letih 1991 in 1992 dobropis, ki bi mi ga morali upoštevati pri lastninjenju podjetja, pa mi ga niso.

T. K.



Boštjan Majhen: V podjetju sem šele štiri leta. Plače v podjetju so zelo nizke, mesečno sem zaslužil od 60.000 do 65.000 tolarjev. Na srečo pa je dekle, s katerim živim, tudi zaposleno. Kakor kaže, se je naše podjetje znašlo v takšni stiski, da se bo iz nje težko izvleklo. Res pa je, da je v gradbeništvu zavladala konjunktura. Zato upam, da bo za mlade ljudi, ki radi poprimejo za delo, v gradbeništvu kljub vsemu dela dovolj. Težje pa bodo verjetno našli delo starejši delavci. Njim bo najtežje.

Sindikalna lista

Februar 2000

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP za gospodarstvo)

Javni sektor*

(nekdanje negospodarstvo)

Prvi del

SIT

SIT

1. Dnevnice

- cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.869,00
- polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.933,00
- znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.347,00

2. Kilometrini (od 26. 11. 1999 dalje)

40,11 40,11

3. Ločeno življenje

70.947,00 56.473,00

4. Prenosišče - povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2000)

- po SKPGD (na delovni dan)* 572,00 572,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	55.846,00	47.476,00
- za 20 let	83.769,00	71.213,00
- za 30 let	111.692,00	94.951,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

354.734,00 548.724,00
oziroma dve plači delavca, oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči

- po SKPD - ob smrti delavca	106.420,00	94.951,00
- ob smrti v ožji družini	53.210,00	-

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2000)

74.262,00 74.262,00

5. Zajamčena plača

40.941,00 40.941,00

6. Regres za letni dopust

- najmanj	102.000,00	107.712,00
- ali največ	128.036,00	

(70 % povprečne slovenske plače)

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Območna organizacija ZSSS Domžale

Zdaj je pravi trenutek

Načrtovanje ciljev je za uspešnost sindikalnega dela izredno pomembno. Ni dovolj, da rečemo Želimo postati uspešna organizacija! Moramo vedeti tudi, kaj hočemo, na kakšen način bomo to, kar hočemo, uresničili. Vedeti moramo, kdo bo kaj naredil. Skratka naše aktivnosti moramo planirati in se ne prepustiti stihiji.

To pomeni, da ne moremo, čeprav se z dneva v dan porajajo nove naloge, delati brez osnovnega načrta naše aktivnosti. Imeti moramo polletne in letne načrte svojega dela, čeprav jih bomo dopolnjevali, pa tudi spreminjali.

Moramo jih imeti zato, da bi se lahko pravočasno organizirali za določene akcije, da bi organizirali vse tiste dejavnike, ki jih je treba povezati, usmeriti in da bi akcijo pravočasno pripeljali do konca. Zato so potrebni načrti dela v sindikatih v podjetjih, zavodih in v vseh oblikah povezovanja znotraj sindikatov in v ZSSS.

In zdaj je pravi trenutek za pogovor in dogovor o ciljih, ki jih moramo sindikati na vseh nivojih sindikatov v okviru ZSSS uresničiti, če želimo biti uspešna organizacija.

To so stališča, ki so bila sprejeta na petkovi seji konference Območne organizacije ZSSS Domžale ob sprejemu programa aktivnosti za I. polletje 2000.

Justi Arnuš



Toga uporaba predpisov na škodo delavcev

Varuh človekovih pravic **Ivan Bizjak** s svojimi sodelavci je nedavno dva dni uradoval v Mariboru. Kakor je povedal na tiskovni konferenci ob koncu obiska, se je v tem času k njemu zateklo po pomoč blizu sto ljudi. Večina med njimi se je nanj obrnila prvič. Po Bizjakovih besedah se je največ ljudi zateklo k njemu po pomoč zaradi problemov, ki so posledica hudih gospodarskih in socialnih razmer ter visoke stopnje brezposelnosti v mestu in regiji.

Ivan Bizjak je opozoril na dolgotrajnost postopkov na delovnem sodišču v Mariboru. Čeprav je na ta problem opozoril že nekajkrat ob svojih prejšnjih obiskih, se po njegovih besedah razmere niso bistveno izboljšale. Tako se je na varuha človekovih pravic tokrat obrnil delavec, ki je v sporu o prenehanju delovnega razmerja šele po šestih letih dočkal sodbo sodišča prve stopnje.

Številni Mariborčani so se na varuha človekovih pravic obrnili tudi zaradi dolgotrajnih postopkov na rednih sodiščih ter zaradi dolgotrajnosti denacionalizacijskih postopkov. Po Bizjakovih besedah je zaskrbljujoča tudi neučinkovitost dela inšpekcijskih služb, ki sicer marsikdaj izdajajo odločbe, vendar pa se razmere zaradi tega ne spremenijo.

Delavke Oblačil Stessl že tretji mesec brez plač

Delavke v podjetju Oblačila Stessl, ki je v 100-odstotni lasti avstrijske podjetnice, so začele sredi prejšnjega tedna stavkati. Kakor je povedala sekretarka območnega odbora Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju **Branka Jurak**, enajst delavk, ki so zaposlene v tem šiviljskem podjetju, terja izplačilo novembrskih in decembrskih plač ter lanskoletnega regresa za letni dopust.

Zaradi tega, ker že tri mesece niso dobile plač, so po besedah Jurakove delavke v zelo hudem socialnem položaju, saj je večina delavk do novembra prejela okoli 72.000 tolarjev bruto oziroma okoli 43.000 tolarjev neto plače. Ob takšnih dohodkih večina delavk nima toliko prihrankov, da bi se lahko nekaj mesecev preživljale brez plač. Delavke se bojijo, da ne bodo dobile plače niti za januar.

Če delodajalec zaposlenim več kot 3 mesece ne izplača plače, lahko zaposleni po naših zakonih prekinajo delovno razmerje in si zagotovijo socialno varnost na zavodu za zaposlovanje kot brezposelne osebe. Za to potezo pa se zaposleni in sindikati neradi odločajo, saj je postopek zapleten in dolgotrajen, vanj je potrebno vključiti inšpekcijo dela, spoštovati določene roke a Kakor je izračunala

Iz plana Območne organizacije ZSSS Domžale za prvo polletje 2000

Delavnica za iskanja znanja in metod za izplačilo 13. plače in "božičnice" (rok: konec februarja)

Sprejem pravil o računovodstvu območne organizacije in sindikatov podjetij ter zavodov (rok: konec februarja)

Zakon o finančnem poslovanju in delovanje sindikata, posebej odgovornost članov nadzornih svetov (rok: do konca marca)

Ustanovitev posvetovalnega organa svetov delavcev (rok: do konca marca)

Naloge sindikata ob zakonu o varstvu pri delu (rok: do konca aprila)

Sprejem sprememb pravil o pravni pomoči (rok: do konca junija)

Navodila za vodenje evidence članstva (rok: do konca marca)

Srečanje sindikalnih aktivistk s predstavnicami "ženske vlade" (ob 8. marcu)

Kresovanje 30. aprila in proslava 1. maja

Veliko Mariborčanov se je varuhu človekovih pravic pritožilo tudi nad delom odvetnikov. Pritožniki navajajo, da je bilo delo posameznih odvetnikov preveliko zavzeto in skrbno ter da posamezni odvetniki nočejo prevzemati primerov, v katerih kot nasprotna stranka nastopa občina, drug odvetnik ali posamezniki, ki naj bi bili povezani z organiziranim kriminalom. Takšne pritožbe je po Bizjakovih besedah sicer težko preveriti, vendar bo nanje opozoril odvetniško zbornico.

Varuh človekovih pravic prav tako opaža, da državni organi in lokalne oblasti marsikdaj izredno togo uporabljajo zakone in predpise, kar dar obravnavajo primere, ki niso običajni. V takšnih primerih praviloma sprejemajo odločitve v škodo posameznikov. Na ta način probleme samo poglabljajo in prelagajo na ramena prizadetih posameznikov, čeprav bi jih z manj togo in bolj ustvarjalno uporabo predpisov lahko rešili v okviru veljavne zakonodaje. V zvezi s tem je Bizjak opozoril na primer delavca, ki je samo formalno zaposlen v podjetju, ki ne posluje (dejansko ne dela in ne prejema plače). Čeprav si že sedem let prizadeva, da bi si pridobil status brezposelne osebe in da bi si zagotovil socialno varnost na zavodu za zaposlovanje, mu to še ni uspelo.

T. K.

Jurakova, bi se lahko delavke Oblačil Stessl po tej poti prijavile na zavodu za zaposlovanje šele aprila, nadomestilo za čas brezposelnosti pa bi prvič prejele 15. maja. Kako naj delavke do takrat brez plač preživljajo sebe in svoje družine?

Jurakova se ob tem sprašuje, kako lahko naša država dopušča takšno ravnanje delodajalcev? Ali bo država dovolila, da bodo tuji delodajalci izkoriščali slabo delovanje naše pravne države ter do konca izžemali delavce, nato pa podjetje pustili v stečaj in se umaknili. Naši delavci so v takšnem položaju dejansko v suženjskem odnosu – čeprav ne dobivajo plač, morajo delati, sicer jih lahko delodajalec od-

pusti. V tem primeru pa delavci na zavodu za zaposlovanje izgubijo pravico do nadomestila za čas brezposelnosti, ker so izgubili delo po lastni krivdi!! Naj razume, kdor more!

“Sindikat lahko v takšnih primerih svojim članom pomaga v boju za njihove pravice samo, če ga člani za to pooblastijo,” pravi Jurakova. “Za vse, kar nas delavci ne pooblastijo, jim sindikat ne more pomagati. Velikokrat pa je delavke in delavce strah, da bi se zatekli po pomoč k sindikatu, saj se bojijo šikaniranja delodajalcev, ki so jim ob slabem delovanju pravne države velikokrat prepuščeni na milost in nemilost.”

T. K.

Kartice zdravstvenega zavarovanja kmalu tudi v Ljubljani

Junija bodo še zadnji zdravstveni zavarovalnici v Sloveniji, tisti v ljubljanski območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, dobili kartico zdravstvenega zavarovanja. Gre za prvo stopnjo uvajanja kartice, saj bodo na njej le podatki o zavarovancu in stopnji zavarovanja (obvezno in dodatno zdravstveno zavarovanje), kasneje pa naj bi uporabnost kartice zdravstvenega zavarovanja razširili še s podatki o morebitnem donatorstvu organov, z drugimi zdravstvenimi podatki, z možnostjo uvedbe elektronskega recepta in podobno.

Snovalci kartice razmišljajo celo o tem, da bi jo uporabljali kot bančno kartico ali kot osebni identifikacijski dokument (kot osebno izkaznico). Ena izmed časovno bolj oddaljenih možnosti je tudi evropska veljavna kartica, kar pomeni, da bi bil njen imetnik v prihodnjem notnem oziroma kompatibilnem sistemu zdravstvenega zavarovanja evropskih dežel deležen enake zdravstvene pomoči.

Okoli kartice se je v preteklosti pletlo veliko kritičnih besed, najhujša je bila tista o velikem zapravljanju denarja zavarovancev za ta projekt. No, na zavodu za zdravstveno zavarovanje menijo, da bo kartica racionalizirala delovanje ne le zdravstvenega zavarovanja, pač pa tudi zdravstva, saj bo gora podatkov obdelana bistveno hitreje, pa tudi dostop do njih bo hitrejši in lažji. Zavod na leto obdela preko 32 milijonov receptov, 478.000 plačilnih dokumentov a Precej kritik je kartica doživela tudi, ker naj ne bi bila dovolj varna. Na zavodu menijo, da obe zdravstveni zava-

rovalnici, Vzajemna zdravstvena zavarovalnica in Adriatic, verjetno ne bi pristali, da se njihovi podatki o zavarovancih nahajajo na kartici, če bi menili, da na njej niso dovolj zavarovani. Na tiskovni konferenci zavoda za zdravstveno zavarovanje, kjer so to pripovedovali, in na kateri so bili tudi predstavniki obeh zavarovalnic, temu niso ugovarjali.

Skratka, kartica je tu, elektronika je 'vdrla' tudi v zdravstveno zavarovanje. Z njo je že pokrita vzhodna polovica Slovenije, priprave na pokritje zahodnega dela države pa so pri koncu. Zadnji jo bodo dobili zavarovalnici na območju ljubljanske enote zavoda za zdravstveno zavarovanje, ki je z eno tretjino vseh zavarovancev največja enota zavoda. Za primer napak pri podatkih in podobnega bo na voljo več brezplačnih telefonskih števil, na katere bodo imetniki kartic lahko javljali morebitne napake ali iskali dodatna navodila (kot v vseh drugih, že obdelanih regijah). Nekatere zdravstvene inštitucije širšega pomena na ljubljanskem območju, na primer onkološki inštitut, klinični center, zavod za rehabilitacijo invalidov itd. pa so že vključeni v sistem uporabe kartice zdravstvenega zavarovanja.

Življenjska doba kartice je odvisna od pogoste rabe, je na novinarsko vprašanje odgovoril predstavnik zavoda za zdravstveno zavarovanje. Izdelovalec kartic jamči štiriletno obdobje. S trajanjem kartice bo tako kot z imetnikom: redkeje ko bosta pri zdravniku, bolj bosta čila ...

B. R.

Razpis 6. državnega prvenstva v veleslalomu in teku na smučeh

Šesto državno prvenstvo SKEI v veleslalomu in teku na smučeh bo v petek, 10. marca, na Rogli.

Štart veleslaloma bo ob 10. uri, tek na smučeh pa se bo pričel ob 13. uri.

Štartne številke, karte, bone in vse drugo za tekmovalce in spremljevalce vodje ekip dvignejo v recepciji Hotela Planja na Rogli.

Štartnina za tekmovalca je 1600 tolarjev, vozovnica 2000, enolončnica pa 800 tolarjev.

Tekmovanje bo posamično in ekipno, potekalo bo po pravilih Smučarske zveze Slovenije.

Prvi trije tekmovalci in tekmovalke v vsaki kategoriji prejmejo medalje.

Za vrstni red ekip bodo upoštevani trije najboljši tekmovalci ali tekmovalke v posamezni ekipi.

Razglasitev zmagovalcev in zaključek prvenstva bo ob 14.30.

Organizacijo tekmovanja je prevzelo Športno društvo Rogla.

Tekmovalci v veleslalomu bodo razvrščeni v tele kategorije:

Veleslalom, moški:

- A – do 25 let
- B – 25 do 35 let
- C – 35 do 45 let
- D – 45 do 50 let
- E – nad 50 let

Veleslalom, ženske:

- A – do 35 let
- B – nad 35 let

Tek na smučeh, moški:

- A – do 35 let
- B – od 35 do 50 let
- C nad 50 let

Tek na smučeh, ženske:

- A – do 35 let
- B – od 35 do 50 let
- C – nad 50 let

Pravico do tekmovanja imajo posamezniki in ekipe, ki bodo prijavljeni najkasneje do 3. marca.

Prijave naj območne organizacije SKEI pošljejo na naslov:

Unior Zreče, SKEI – sindikalna podružnica, Anton Gorenak, 3241 Zreče, Kovaška cesta 10

Državno prvenstvo vodi organizacijski odbor v sestavi: Albert Vodovnik (predsednik), Vinko Banovšek (podpredsednik), Anton Gorenak (sekretar) in člani Anton Motoh, Ladislav Kaluža in Jože Korpar.

Prenočišča je mogoče rezervirati v Hotelu Planja na Rogli ali Termah Zreče.

Za dodatne informacije kličite: Vinko Banovšek, tel. 063/ 425-570, ali tajništvo SKEI, tel 161/30-00-900

Delodajalec mora zagotoviti, da svetla višina delovnega prostora (razdalja od tal do najnižje ovire) znaša vsaj:

- 2,5 m, če je osnovna površina prostora manjša od 50 m²,
- 2,75 m, če je osnovna površina prostora večja od 50 m²,
- 3 m, če je osnovna površina prostora večja od 100 m²,
- 3,25 m, če je osnovna površina prostora večja od 2000 m².

V prostorih s poševnim stropom nad delovnimi mesti in prometnimi potmi svetla višina prostora na nobenem mestu ne sme biti nižja od 2,5 m. Inšpektor za delo sme v prodajalnah, pisarnah in podobnih delovnih prostorih, kjer se delo pretežno opravlja sede, dovoliti za največ 25 cm nižjo svetlo višino.

Vir: Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (velja od 19.11.1999), s katerega zahtevami morajo delodajalci uskladiti delovna mesta najkasneje do aprila 2001.

Hamoreska

"Fantje, prodajam staro Škodo. Odlično je ohranjena, saj je stara šele 3 leta, prevoženih pa ima samo 90.000 kilometrov. Ali je kdo zainteresiran, da bi jo kupil?" je pred dnevi pri malici v menzi naše tovarne dejal rezkar Vili. "Povem vam, da so Škode odlični avtomobili. Mene ni moja na cesti nikoli izdala."

"Koliko pa hočeš zanjo?" je brezbržno povprašal skladiščnik Rudi.

"O ceni sem se s kupcem pripravljeno pogajati," je z resnim glasom odvrnil Vili. "S kupcem si bova avto najprej skupaj temeljito ogledala in ga preizkusila, nato pa se bova začela pogajati za ceno. Nikomur ne želim prodati mačka v žaklju."

"Vili, če mi obljubiš, da mi boš avto prodal za 100.000 tolarjev, sem si ga s tabo pripravljeno temeljito ogledati ter se začeti pogajati o njegovih ceni," se je zarežal Rudi.

"Rudi, ali se ti je zmešalo!" je razburjeno vzkliknil Vili. "Za 100.000 tolarjev še dobrega bicikla ne moreš dobiti, kaj šele tri leta star avto srednjega razreda. Sicer pa, kakšen smisel bi imelo, če bi se midva začela pogajati o ceni avtomobila po tem, ko bi ti jaz že obljubil, da ti ga bom prodal za tako sramotno nizko ceno?"

"Tega ne sprašuj mene, temveč naše delodajalske organizacije," se je še bolj prešerno zarežal Rudi. "Naši menedžerji te vedo, kako se je treba pogajati, saj za svoje usposabljanje v različnih turističnih centrih doma in v tujini ne skoparijo z denarjem naših podjetij."

"Če bi se naši menedžerji zares znali tako dobro pogajati, kakor praviš, potem bi naša podjetja izvažala izdelke na tržišče Evropske unije pod bolj ugodnimi pogoji in za višje cene kot danes," je Rudiju vskočil v besedo strugar Lojze.

"Fantje, ne norčujte se iz mene, ker za to danes nisem pri volji," je nejevoljno dejal Vili. "Lepo vas prosim, kakšno zvezo pa ima to, kako se znajo pogajati naši delodajalci, s prodajo mojega starega avtomobila. Rudi, če si v denarnih težavah, mi to raje povej, kakor da me zafrkavaš. Če nimaš denarja sem ti pripravljen svojo Škodo dati tudi na kredit, samo pogoditi se morava, koliko in kdaj mi boš dal za avto."

"Vili, jaz se nič ne šalim, pač pa uporabljam popolnoma enake metode kot naši delodajalci na pogajanjih s socialnimi partnerji in sindikatom," je med smehom dejal Rudi. "Menedžerji že vedo, kako se je treba lotiti pogajanj, saj so za to vrhunsko izšolani na najdražjih šolah doma in v tujini, ali ne!?"

"Rudi, jaz sploh ne razumem o čem govoriš?" je sedaj že kar užaljeno reagiral Vili.

"Vili, ali še nisi slišal, da so delodajalci prekinili pogajanja s socialnimi partnerji o novem zakonu o delovnih razmerjih, ker se delavci oziroma njihovi sindikati že pred pogajanjem niso odpovedali pravici do plačanega odmora med delom, pravici do regresa ter pravici do različnih dodatkov," je tokrat za spremembo z resnim glasom dejal

Rudi. "Poleg tega delodajalci terjajo, da sindikati pred nadaljevanjem pogajanj pristanejo na lažje odpuščanje delavcev."

"Predstavniki delodajalskih organizacij pa so zares smešni ljudje," je vzkliknil mizar Tone. "O čem pa bi se potem sploh še pogajali, če bi se delavci oziroma njihovi sindikati že pred pogajanjem odpovedali vsem svojim pravicam?"

"Ha, ha, ha ..." se je zasmel kurir Peter. "Delodajalci so tako zviti kot moja žena. Tudi ona se je pripravljena z mano pogajati samo, če vnaprej obljubim, da se bom strinjal z vsem, kar bo predlagala."

"Peter, bodi vesel, da se je tvoja žena sploh še pripravljena pogajati s tabo, saj nisi več rosno mlad," se je namuznil Tone. "Slišal sem, da se direktorjeva žena zadnje čase o tistih stvareh pogaja samo še z mlajšimi moškimi, ki lahko že vnaprej obljubijo, da bodo pogajanja dobro uspela."

"Ali si sedaj slišal Vili!" se je zopet zarežal Rudi. "Povej mi, v čem je torej razlika med mano, ki sem se s tabo pripravljeno poga-

jati o ceni tvojega starega avtomobila, če mi že vnaprej garantiraš minimalno ceno in med delodajalci, ki so se pripravljeno pogajati o novem zakonu o delovnih razmerjih, če delavci in njihovi sindikati že vnaprej odstopijo od vseh svojih pravic? In v čem je razlika med našimi delodajalci ter med direktorjevo ženo, ki prav tako želi že pred pogajanjem dobiti čvrsto garancijo,

da bo na pogajanjih dobila svojo!"

"Jaz nič več ne razumem!" se je prijel za glavo Vili. "Samo to vam povem: sodobne pogajalske metode gor ali dol, od mene moje Škode za 100.000 tolarjev ne bo dobil nihče. Prav tako pa nihče od mene ne bo dobil soglasja za takšen zakon o delovnih razmerjih, ki bi nam delavcem odvzel pravico do plačanega odmora za malico, do regresa in nekaterih drugih prejemkov. Za norca me ne bo imel nihče!"

"Prav imaš Vili!" je odločno pribil Lojze. "Odslej naprej se bomo z delodajalci začeli pogajati malce drugače!"

Kdo ve, koliko časa bi se še tako pomenkovali pri malici, če ne bi v menzo privihral direktor.

"Fantje, ker je pri organizaciji proizvodnega dela zaradi višje sile prišlo do napake, moramo danes popoldne delati nadure, sicer jutri našemu partnerju iz tujine ne bomo mogli pokazati izdelkov za izvoz. Upam, da boste lahko vsi ostali na delu do 22 ure," je previdno dejal direktor po tem, ko je vljudno pristopil k mizi.

"Samo pod pogojem, če bomo dobili pošteno plačane nadure in če bomo tudi popoldne imeli polurni plačan odmor za malico!" je odločno pribil Vili!

"Seveda, to je razumljivo!" je veselo vzkliknil direktor. "Špela, prosim da za popoldansko malico hitro pripraviš pohane piščance, je še uspel naročiti!"

Iz dnevnika delavca Jožeta

Pogajanja – malce drugače!

Zenino znamenje

"Kaj pa je ta bradavica na nogi?"
"Materino znamenje."
"In kaj je ta podplutba pod očesom?"
"Ženino znamenje!"

Bik

"Ti si bik!"
"Bodi vesel. Če bi bil krava, bi bila tvoja žena brez otrok!"

Rana ura

"Kje si hodil celo noč! Ura je štiri zjutraj. Ali se ob tej uri pride domov k ženi?"
"Pa kaj? Ura bi bila štiri zjutraj tudi, če bi bil vso noč doma!"

Nevzgojen sin

"Vaš sin mi je rekel, da sem stara koza."
"Neotesanec! Vedno ga učim, da ljudi ne sme soditi po zunanosti!"

Obrekljivci

"Popolnoma vseeno mi je, kaj o meni govorijo obrekljivci v tovarni. Če bi vedeli, kaj si jaz mislim o njih, bi a"
"No, kaj bi?"
"Še trikrat bolj bi me obrekovali!"

Osel in vol

"Kam greš s tem volom?"
"Ti si teslo! To ni vol, ampak osel!"
"Bodi tiho! Osla sprašujem."

Dvojčica

"Slišim, da si se poročil z dvojčico."
"Res je."
"Kako pa ju ločiš?"
"Brat je malo večji od nje!"

Dvojčka

"Ali je tvoja žena zares rodila dvojčke?"
"Da!"
"Kakšni pa so: enojajčni ali dvoajčni?"
"Eden ima dva jajčka, drugi pa je punčka!"

Jezna žena

"Žena je strašno jezna name!"
"Kako pa si to ugotovil?"
"Nič več ne kriči name!"



Na štartu je bilo tudi nekaj poziranja.

Na progi je bilo veliko garanja.

4. zimske igre Sindikata KNG Slovenije



Bilo je čudovito!

Na Arehu na Pohorju so bile minulo soboto 4. zimske igre Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije. V čudovitem vremenu se je v osrčju pohorskih gozdov zbralo okoli 330 tekmovalcev iz 22 podjetij iz vse Slovenije, ki jih je spremljalo še preko 70 trenerjev, sindikalnih zaupnikov, simpatizerjev in navijačev.

Najštevilčnejše ekipe, v katerih je bilo preko 30 tekmovalcev, so na igre poslale sindikalne podružnice iz Termo Škofja Loka, Cinkarne Celje, TIM-a Laško, Save Kranj, Krke Novo Mesto in Johnson Controls NTU-ja Slovenj Gradec. Nekateri tekmovalci



Za uspešno organizacijo sta zaslužna zlasti Dušan Detiček in Samo Zupančič.

so že ob prihodu bili tako veseli in razpoloženi, da so nekateri skoraj pozabili, zakaj so na igre prišli. Ena od tekmovalk, prišla je na tekmovanje v veleslalomu brez smučí (!), ker jih je pozabila doma! Ko so ji vrli organizatorji priskrbeli nadomestne smučí, pa je izgubila še štartno številko. Vendar so organizatorji rešili tudi ta problem in ji omogočili, da se je po smučišču spustila kot zadnja tekmovalka ter dosegla celo dobro uvrstitev.

Tekmovalci in tekmovalke so se v veleslalomu pomerili na smučišču na Cojzarici, ki je dokaj strmo in tudi precej dolgo. Zato so morali tekmovalci, ki so hoteli priti na cilj, po progi voziti tudi z glavo in ne samo z nogami. Kakorkoli že, KNG-



Janez Justin in Majda Celcer sta najboljšim delila kolajne in nagrade.



Predstavniki najboljših ekip (od leve Juteks, Termo in Johnson Controls) so prejeli pokale.

jevci so dokazali, da znajo odlično vijugati med količki in preprekami na progi. Po tekmovanju, ki je bilo brezhibno organizirano, so se udeleženci zimskih iger KNG zbrali v Kulturnem domu v Hočah pod Pohorjem, kjer so jih pozdravili predsednik sindikata KNG Slovenije Ja-

nez Justin in predsednica ter sekretar območnega odbora omenjenega sindikata v Podravju Majda Celcer in Dušan Detiček. Izrazili so veselje, da na srečanju vsako leto sodeluje večje število udeležencev,

ko sta podelila pokale ekipam. Letos so se najbolje odrezali tekmovalci in tekmovalke Terma iz Škofje Loke, ki so si prislužili tudi prehodni pokal. Po razglasitvi rezultatov so se udeleženci iger zadržali še na

Rezultati

Veleslalom ženske: od 46 do 55 let: 1. Antonija Jelenc (Termo Škofja Loka), 2. Milena Ravbar (Krka Novo mesto), 3. Vladka Voh (Juteks Žalec); od 36 do 45 let: 1. Zvonka Matjaž (Termo Škofja Loka), 2. Olga Kramberger (Juteks Žalec), 3. Milena Vrunč (Območna organizacija ZSSS Celje); od 26 do 35 let: 1. Darja Jelen (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec), 2. Ivanka Kuster (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec), 3. Alenka Kuhar (Steklarna Hrastnik); do 25 let: 1. Nataša Mežnarič (Juteks Žalec), 2. Nataša Permanšek (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec) 3. Marjeta Kos (Termo Škofja Loka);

Veleslalom moški: nad 55 let: 1. Janez Mežnarič (Juteks Žalec), 2. Anton Stražišar (Republiški odbor KNG), 3. Vincenc Tajnšek (Cinkarna Celje); od 46 do 55 let: 1. Tone Kos (Termo Škofja Loka), 2. Vinko Permanšek (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec), 3. Andrej Valenčič (Sava Kranj); od 36 do 45 let: 1. Leopold Jere (Steklarna Hrastnik), 2. Roman Hribar (Helios Količevo), 3. Zoran Šimič (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec); od 26 do 35 let: 1. Robi Stenovec (Sava Kranj), 2. Gorazd Podrekar (Termo Škofja Loka), 3. Janez Košir (Termo Škofja Loka); do 25 let: 1. Boris Guzelj (Termo Škofja Loka), 2. Damjan Vinarnik (Johnson Controls NTU Slovenj Gradec), 3. Alen Počej (Juteks Žalec);

Ekipno: 1. Termo Škofja Loka, 2. Johnson Controls NTU Slovenj Gradec, 3. Juteks Žalec, 4. Sava Kranj, 5. Krka Novo mesto, 6. Cinkarna Celje, 7. Steklarna Hrastnik, 8. Bayer Pharma Ljubljana, 9. Helios Količevo, 10. Kolpa Metlika.

družabnem srečanju. Zimske športne igre KNG je naravnost odlično organiziral območni odbor KNG za Podravje. V organizacijskem odboru so bili: Majda Celcer (predsednica), Janez Justin, Samo Zupančič, Stanko Ozim in Dušan Detiček, na katerem je ležalo glavno breme organizacije.

Pokrovitelj iger je bilo podjetje Swaty, ki praznuje 120-letnico svojega obstoja.

T. K.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar

Kakšna naj bo učinkovita organiziranost zaposlenih lastnikov

Cilji:

- aktiviranje sindikalne dejavnosti na področju lastništva zaposlenih,
- seznanjanje z možnimi oblikami organiziranja zaposlenih lastnikov,
- pomoč pri izkoriščanju potencialnih prednosti lastništva zaposlenih v slovenskih podjetjih.

Program priporočamo: sindikalnim zaupnikom, drugim predstavnikom sindikalne organiziranosti, notranjim delničarjem, članom svetov delavcev in delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb.

Seminar bo 16. marca v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova 4, sejna soba št. 16 v I. nadstropju

VSEBINA:

Od 9.00 do 9.15. ure **Uvod Vanda Rešeta**

Od 9.15. do 10.45 ure

Zakaj naj bi sindikati spodbujali lastništvo zaposlenih?

- obseg in trendi na področju lastništva zaposlenih v svetu in v Sloveniji
- povezanost lastništva zaposlenih in sodobne organizacije dela
- lastništvo zaposlenih in druge oblike sodelovanja zaposlenih (sodelovanje pri upravljanju in poslovnih rezultatih)
- sindikat, svet delavcev in delavski direktor v podjetjih v lasti zaposlenih v Sloveniji

Od 11.00 do 12.30 ure

Zakaj in kako naj se organizirajo zaposleni lastniki?

- individualne pravice zaposlenih lastnikov
- kratkoročni in dolgoročni interesi zaposlenih lastnikov in drugih lastniških skupin
- posledice neorganiziranega nastopanja in delovanja notranjih lastnikov
- možne oblike organiziranja in nastopanja zaposlenih lastnikov v skladu z zakonom o prevzemih
- družba pooblaščenka
- izkušnje in načini organiziranja notranjih delničarjev v Veliki Britaniji (pomen trustov)

Od 13.45 do 15.15 ure

Notranji trg delnic kot pomembna varovalka dolgoročnega obstoja lastništva zaposlenih

- udeleženci trgovanja
- način in pravila trgovanja
- določanje cene delnic
- financiranje in likvidnost notranjega trga delnic

Od 15.30 do 17.00 ure

Kaj je potrebno, da bo lastništvo zaposlenih prispevalo k uspešnosti podjetij

- pravice in odgovornosti zaposlenih lastnikov
- načini oblikovanja lastniške kulture zaposlenih

- komunikacijski sistem v podjetju v lasti zaposlenih (oblike, mediji, udeleženci)
- kontinuirani proces izobraževanja v lasti zaposlenih (vsebine, načini, izvajanje)

Predava: doc. dr. Aleksandra Kanjuo Mrčela, predavateljica in raziskovalka na Fakulteti za družbene vede.

Metode: predavanja, razprava, obravnava primerov, igra vlog in simulacija procesa odločanja o lastniški strategiji podjetja.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 8. marca 2000.

Seminar bomo izvedli, če bo vsaj 18 prijav; če bo prijav več, bomo preostale prijavljene uvrstili na naslednji seminar.

Cena seminarja, ki vključuje tudi strokovno gradivo in osvežilne napitke, znaša 12.000 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačani kotizaciji.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno priložite "Seminar I sklic na številko 05.

Odgovore na dodatna vprašanja in pojasnila v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 061/13-41-238 in Jožici Anžel, tel. 061/13-41-239. Faksi: 061/13-34-279 in 061/317-298.

Vanda Rešeta,
vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar KAKŠNA NAJ BO UČINKOVITA ORGANIZIRANOST ZAPOSLENIH LASTNIKOV, 16. marca 2000, v Domu sindikatov v Ljubljani

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

Delovno mesto:

Davčni zavezanec: DA NE

Davčna številka:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda:

Predsednik sindikata družbe: DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska številka: – doma: – v službi:

Datum: Žig in podpis odgovorne osebe

Razpisan je tudi seminar **Pomen, vloga in načini dela nadzornega sveta**, ki bo 7. in 8. marca v Ljubljani. Na njem bodo predavali: Leonardo F. Peklar, Borut Bratina, Marjan Peršak in Bogdana Herman. Razpis in prijavnico za seminar smo objavili v Novi Delavski enotnosti št. 6.



Piše:
Lidija Jerkič

Izhodiščna in osnovna plača, plača, minimalna in zjamčena plača

Ker v zvezi s pojmi iz naslova velikokrat naletimo na različne pa tudi nepravilne razlage, bom skušala pojasniti razliko med posameznimi kategorijami plač.

1. Izhodiščna plača

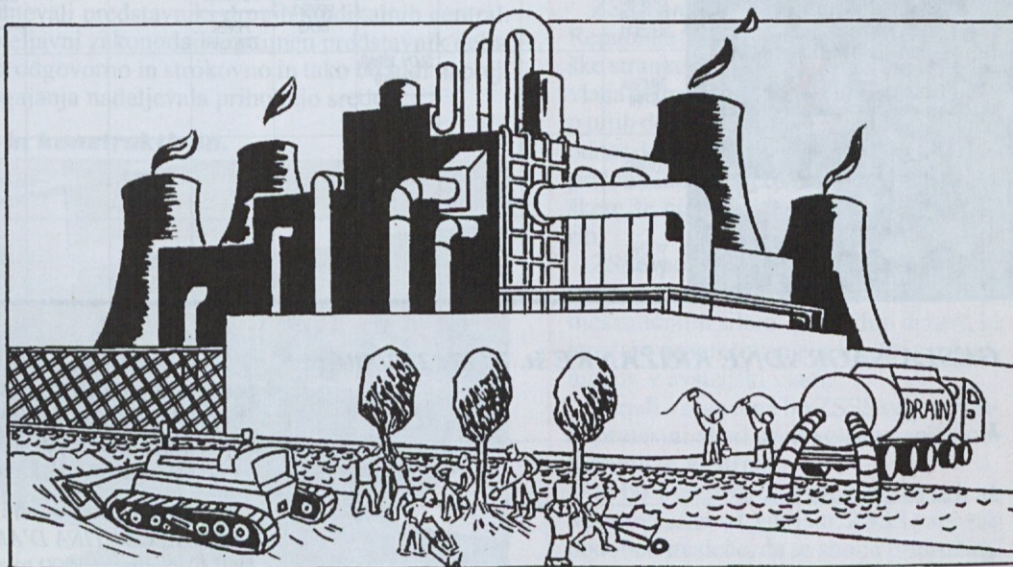
Je znesek, ki je v kolektivni pogodbi določen kot najnižji znesek tarifnega razreda za posamezno skupino delovnih mest, razvrščenih po strokovni izobrazbi. V KPD je devet tarifnih razredov. Izhodiščne plače so lahko določene tudi s podjetniško kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom, vendar ne nižje, kot jih določa KPD. Izhodiščne plače po KPD objavljajo podpisniki KPD v svojih glasilih (npr. Nova Delavska enotnost, Glas gospodarstva). Izhodiščne plače in osnovne plače ne vsebujejo dodatkov, nadomestil in drugih elementov za določanje plače. Znesek izhodiščnih plač se izplačuje za polni delovni čas. Polni delovni čas po KPD znaša 40 ur na teden. Kadar ima mesec več ali manj delovnih dni, kot znaša letno povprečje, se opravi preračun mesečnih izhodiščnih plač na uro in na ta način ugotovi mesečni znesek. Ni pa narobe, če povečevanje ali zmanjševanje mesečnega fonda ur kar zanemarimo. V letnem merilu se oba načina izenačita, razlike so le v mesečnih zneskih.

2. Osnovna plača

Je znesek, določen v pogodbi o zaposlitvi, ki pripada delavcu za polni delovni čas, predviden delovni učinek in normalne delovne pogoje. Polni delovni čas, določen s KPD, je 40 ur na teden, podjetniška kolektivna pogodba oziroma splošni akt pa lahko določata tudi krajši delovni tednik, vendar ne manj kot 36 ur na teden. Predvideni delovni učinek delavca je rezultat, ki ga mora delavec doseči v določenem obdobju glede na vnaprej določene kriterije. Če delavec dela na normo, je to 100-odstotno doseganje norme. V primeru preseganja ali nedoseganja pričakovanega učinka, bo osnovna plača delavca lahko ustrezno višja ali nižja. Izrecno je navedeno, da gre za učinek posameznega delavca, zato na njegovo osnovno plačo ne more vplivati slab rezultat delodajalca v celoti. Normalni delovni pogoji so tisti, ki dela delavca ne otežujejo in dodatno ne obremenjujejo.

Nadaljevanje prihodnjic

SOLIDARITY (9.)





Nova Delavska enotnost	TRAVA DRUGE KOSNJE	TOVARNA CEMENTA	VOLILNI MOZ	RUJEKA NEMŠKA POP PEVKA	1	GRŠKA MUZA LJUBEZEN-SKE POEZIJE	VKLOPITEV	Avtor: Rudi Murn	PAVEL KUNAVER AM. IGRALKA (Patricia)	2	3	SAJE, DIM	ALFI NIPIČ	KOMUNIST (ironično)	ZIDARSKA ŽLICA	VRSTA FRANCOŠKIH PREPROB	
DOLOČITEV DENARNE VREDNOSTI								KOBRA									
SMUČARSKI DOSKOK								ŠVEDSKI POLITIK, MINISTER, PREDSEDNİK (1946-1969)									
KONEC MOLITVE						POKOJNI INDIJSKI POLITIK ŠASTRI		DEDNA ZEMELJSKA POSEST FEVDALCEV					PISATELJICA PEROCI				
DEL OČESA						*JAPONSKI BISMARCK* (Hirobumi, 1841-1909)		DEL LASIŠČA MESTECE V JUŽNI FRANCLJI				ZEMELJSKA SKORJJA	NEOMEJENO TRAJANJE TELICA				
STAR SLOVAN				KRAJ, KJER SE DA S ČESA PRITI		ZENSKO OBLAČILO RUSKI VLADAR			SLOVENSKI GEOGRAF (Anton) SLOVAN							V GRŠKI MITOLOGIJ, ŽENA TEBANSKEGA KRALJA, KI JE RODILA 14 OTROK. OSABNO ZASMEHOVALA BOGINJO DVA OTROKA. TA STA IZ MAŠEVAJNJA POBILA VSE NUJNE OTROKE.	
Nagradna križanka št. 7	PUCCINIJEVA OPERA MRAKOBA							SUKANEČ ZA ROČNO VEZENJE TUNA OTOK IN DRŽAVA V SRED. MORJU									ARKJUS (orig.)
TIP FIATOVEGA AVTOMOBILA						PRODAJALKA NA ŽIVILSKEM TRGU ENAKA SAMO-GLASNIKA						TRINOG SKLADATELJ SAVIN					
ENAKI ČRKI			ZAJEDAVEC, KI POVZROČA GARJE IVAN LEVAR					PLOD STROČNIC ELEMENT STOKANJJA						RAFKO IRGOLJČ RDEČI KRIŽ			
SOKRATOV TOZILEC						IZUMITELJ TELEFONA VOJAK OKLEP, ENOT			SOVJETSKI POLITIK MIKOJAN DESNI PRITOK ADIŽE V SEVERNI ITALIJI								
LOBANJSKI SVOD						EGIPČANSKI STVARNIK SVETA GLAS				SLAVKO FRAS			TRETJA POTENCA Ž OBLIKA IMENA TADEJ				
					4												SARAJEVO NATISK
						PTIČ SEVERNIH MORIJ				DNINAR, SVOBODNJAK V ANTIČNI GRČIJI LUKA V ALŽIRIJI AM. IGRALEC (Brad)							DOMAČE ŽENSKO IME NEMŠKA IGRA S KARTAMI
						ANGLEŠKI FILMSKI REŽISER RUSSELL		MOŠKI PEVSKI GLAS STANE POTOKAR PEVEC SMOLAR			AM. PREDSE-DNIK (John, 1755-1826) AKO						STROKOV-NJAK ZA ETIKO LILY PONS
						RIMSKA ŠTIRI SLOV. KIPAR (Stojan) LADKO KOROŠEC											
						KOMPO-NISTKA											
						VOZNIK TAKSJA						STALNI TROPSKI VETER					



GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 7 (17. 2. 2000):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 28. februarja 2000.**

Pravilna rešitev gesel iz 5. letošnje številke Nove Delavske enotnosti:
1. SMUK, CORTINA D'AMPEZZO, 2. ZMAGOVALKA, 3. TRETJA SUHADOLC. Nagrado 5000 tolarjev prejme **Andrej Zaman**, Bevkova 15, 5270 Ajdovščina.